

KOKAVSKÉ AKTUALITY

Vydané dňa: 10.7.2014

VYDÁVA: Obecný úrad Liptovská Kokava
ROČNÍK: XIV.

ČÍSLO: 2
APRÍL-MÁJ-JÚN 2014

V tomto čísle nájdete:

- Z činnosti OcÚ a z rokovania OZ
- Urbariát
- Roľnícke družstvo
- DHZ
- Voľby do EP
- Jubilanti
- Niečo pre gazdinky
- ZO SZPB
- Školské okienko
- Príspevky čitateľov
- Športová rubrika
- Oznamy

• Sila a zároveň krása prírody

Z činnosti obecného úradu a z rokovania obecného zastupiteľstva

Apríl

- kontrola z Pôdohospodárskej platobnej agentúry pri Ministerstve pôdohospodárstva Slovenskej republiky na celý projekt "Cyklotrasa Hybe - Liptovská Kokava - Podbanské", súčasťou ktorého bola aj oprava Starej ulice formou nového asfaltového povrchu. Záverečná kontrola nezistila žiadne nedostatky a povolenie poslednej platby schválila
- zadanie a vyhodnotenie verejného obstarávania na dodávateľa stavebných prác rekonštrukcie miestnych komunikácií ul. Alejová a Záhumnie, v súťaži boli úspešné Cestné stavby Liptovský Mikuláš

Máj

- realizácia rekonštrukcie miestnych komunikácií Ul. Alejová a Záhumnie
- oznámenie a podpísanie Zmluvy o poskytnutí podpory z Enviromentálneho fondu formou dotácie na modernizáciu a rekonštrukciu čistiarny odpadových vôd pre

• Ulica Alejová

• Ulica Záhumnie

obec Liptovská Kokava vo výške 76 777 Eur (túto dotáciu dostala naša obec ako jediná z okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok)

- príprava a priebeh volieb do Európarlamentu

- *Volebná komisia, zľava Anna Droppová, Ivan Mudroň, Milan Bendík, Janka Šingliarová, Drahúša Durišová, Ľuboslav Krajčí, Ivana Uličná, Eva Slivková, Marián Belopotocký - predseda komisie*

Jún

- schválenie záverečného účtu obce, na návrh kontrolóra obce bol záverečný účet schválený obecným zastupiteľstvom bez výhrad
- zmena rozpočtu na rok 2014
- účasť na spoločenských akciách

- *Varenie halušiek v skanzene*

- *Neoficiálne Majstrovstvá Slovenska vo varení fazuľovice, Podbanské, 1. miesto*

- vystúpenie ochotníckeho divadla z Hýb s divadelnou hrou "Ženba Ďura Šúplatu
- príprava projektovej dokumentácie na kompletnú výmenu okien a dverí vrátane zateplenia Kultúrneho domu, predpokladané náklady sú 150 000 Eur
- verejnoprospešné práce v uliciach obce, na cintoríne, v areáli Základnej školy a starej ZDS

- prebratie staveniska Inžinierskymi stavbami Košice, príprava ulíc Kolónia a Družstevná na asfaltovanie

- príprava a spoluorganizácia Juniálesu, pekné počasie dovolilo deťom množstvo hier, súťaží a atrakcií

Urbáriát

Vážení občania !

Nebyť udalosti, ktorá sa stala z 15. na 16. mája 2014 – rozsiahla vetrová kalamita, tak môj príspevok do Kokavských aktualít by mal asi takýto obsah:

Koncom marca sme začali s jasnými pestovnými prácami, konkrétne so zalesňovaním. Práce prebiehali v troch lokalitách – na Páleniciach zalesňovala skupina p. Žišku a v oblasti Trsteníka a Kotlovej firma Lesko pod vedením p. Dušana Matejku – tieto práce boli vykonávané formou dodávateľsky. V lokalitách Kokavský most, Sihly, Sekanisko a Beňová sme zalesňovanie zabezpečili brigádnikmi (väčšinou podielníkmi) z Liptovskej Kokavy, ktorým chcem zároveň za odvedenú prácu aj poďakovať. Podmienky pre zalesňovanie boli na rozdiel od predchádzajúcich rokov pomerne priaznivé – bolo dostatok vlahy a tak sme prevažnú časť zalesňovacích povinností na rok 2014 stihli urobiť v priebehu mesiacov marec a hlavne apríl. Celkom bolo vysadené cca 50 000 ks sadeníc v štruktúre smrek, jedľa, smrekovec, javor horský. Na jesenné zalesňovanie ostalo vysadiť 15 000 ks sadeníc to hl. v lokalitách, kde je to z pestovateľského hľadiska lepšie urobiť v tomto období. Súbežne, resp. v predstihu, so zalesňovaním sa uskutočňovalo aj uhadzovanie haluziny v rozsahu 7,00 ha. Túto činnosť tiež zabezpečovali už vyššie spomenuté pracovné skupiny.

V rámci ťažbovej činnosti prebiehalo ešte spracovávanie starej kalamity, ktorej objem od začiatku roka k 31. 5. 2014 predstavoval cca 700 m³. Na základe žiadosti o udelenie výnimky na úmyselnú výchovnú ťažbu v porastoch do 50 r. sme vykonali aj túto ťažbu v rozsahu 350 m³ (výnimky preto, lebo plán ťažby, ktorý bol predpísaný na 10 r., t. j. do konca roku 2016 bol už naplnený v dôsledku kalamít z predchádzajúcich rokov).

Okrem prác, ktoré sa vykonávali v rámci ťažbovo - pestovnej činnosti, prebiehali aj aktivity súvisiace so zveľaďovaním majetku PSBU L. Kokava. Mnohí ste si určite všimli, že sa skultúrnilo prostredie v okolí Urbárskeho domu ozelenením a výsadbou drevín, čo pozitívne vnímajú nielen občania L. Kokavy, ale aj návštevníci, ktorí prichádzajú na urbáriát. Tiež sme uskutočnili rekultiváciu nepovolennej skládky na Slatvinej a to vyzbieraním odpadkov, zavezením zeminou a jej rozplánovaním v spolupráci s Obecným úradom v L. Kokave. Toto bol problém, ktorý sa ťahal už dlhé roky, preto pevne verím, že ľudia si uvedomia, že komunálny, ale aj záhradný odpad nepatrí na divoké skládky, ale do kontajnerov, lebo náklady na sanáciu takýchto skládok vytvorených činnosťou niektorých nespratníkov potom znášame my všetci.

Tiež sme využili možnosť spevniť plochy pred urbárskymi garážami v samotných garážach a vedľa Urbár-

skeho domu formou vyasfaltovania a to v rámci podobnej činnosti, ktorú zabezpečoval Obecný úrad L. Kokava pri zveľaďovaní obce. Takto upravené priestory poskytnú plochy jednak pre lepšie uloženie techniky v garážach PSBU, ale aj pre plochy pre zaparkovanie vozidiel, ktoré budú vykonávať služby pre PSBU. Rozhodla aj priaznivá cena vysúť ažená pre obec, lebo za túto cenu sa práce spojené s asfaltovaním urobili aj pre PSBU.

• *Príprava prahov garáže pred asfaltovaním, zľava Ing. Jaroslav Gajdoš a Vladimír Klaučo*

V období mesiacov marec a apríl sme vykonali aj práce, ktoré súviseli so zabezpečením dostatku pitnej vody na chatách Pod Plieškom a Kokavský most. V posledných rokoch sa často riešil problém nedostatku vody v určitom období na spomenutých chatách, čo spôsobovalo problém aj pri ich využívaní, preto sme pristúpili k navrtaniu studní. Studne boli navrtané do viac ako 20 m hĺbky s tým, že firma, ktorá práce realizovala, zároveň aj „garantovala vodu“, čo bolo aj splnené. Takže môžeme konštatovať, že od polovice apríla má chata Pod Plieškom aj chata Kokavský most zabezpečený dostatočný zdroj veľmi kvalitnej podzemnej vody a verím, že aj na dlhé obdobie.

V priebehu mesiaca máj a jún sme realizovali aj viaceré stavebné práce. Konkrétne na chate Kokavský most sme v spolupráci s firmou p. Miloša Chomu vykonali rekonštrukciu priestorov, ktoré boli pôvodne určené ako kancelárie pre PSBU, ale keďže doteraz neboli využívané, tak sa prispôbili na ubytovanie, čím sa zvýšila aj ubytovacia kapacita chaty na Kokavskom moste. Vyššie uvedená firma v tomto období zrealizovala aj opravu fasády chaty Pod Plieškom, čo chatu oživilo a zútulnilo. Od 16. 6. 2014 sa začalo aj s výstavbou altánku pri tejto chate, čo pobyt na chate značne zatraktívni. Ubytovacia kapacita chaty Pod Plieškom je v tejto sezóne využitá cca na 80 % a ubytovanie aj práce spojené s touto činnosťou zabezpečuje pre PSBU na základe zmluvy p. Lenka Tarčoňová. V prípade záujmu o pobyt na tejto chate preto volajte p. Tarčoňovej na telefónne číslo - 0915 188 320, alebo priamo na PSBU.

Všetky vyššie uvedené aktivity súvisiace so zveľadňovaním majetku PSBU L. Kokava boli uskutočnené samozrejme až po prerokovaní a schválení na zasadnutí výboru PSBU.

Za normálnych okolností by som sa na tomto mieste poďakoval a svoj príspevok ukončil. No to by sa nemohlo prihodiť to, čo sa stalo z 15. na 16. mája – vetrová kalamita a tak pokračujem ďalej. Začnem tak, ako som to prežíval ja, ale aj kolektív pracovníkov PSBU L. Kokava.

Už 14.5. a celý deň 15.5. SHMÚ upozorňoval na silný vietor a búrky s výstrahou 3. stupňa pre oblasť severného Slovenska. Aj keď to vo štvrtok okolo obeda ešte nevyzeralo na to, čo malo prísť, predpoveď sa začala naplňovať v neskorších popoludňajších hodinách a hlavne vo večerných hodinách z 15. na 16. mája. Severné oblasti Slovenska a aj okolie L. Kokavy zasiahol prepádový vietor zvaný aj bóra.

Bolo cca 15,30 h. štvrtok 15.6., keď som sa vrátil služobne z Liptovského Mikuláša a že sa niečo deje, resp. začína diať, bolo zrejmé nielen z toho, že silnel vietor a dažďové prehánky boli čoraz intenzívnejšie, ale aj z toho, že pred urbárom v očakávaní „niečoho“ stál s ustarosteným výrazom OLH Janko Bartek a pri ňom Dušan Kacvinský, no ťažko povedať, čo očakával on. Slovo dalo slovo v rýchlosti sme sa išli domov prezliecť do niečoho nepremokavého a všetci traja sme sa vybrali na terénnom aute do lesa s tým, že zistíme čo sa deje (druhýkrát by som to už neurobil a to by som mal mať už nejaké skúsenosti:). Do auta sme prezieravo vzali motorovú pílu a cez Sekanisko a Beňovú sme sa vybrali do Sihál. Akciu sme mali v priamom prenose! Stromy padali všade okolo nás. Na hlavnú cestu na Podbanskom sme sa už nedostali, bola zavalená a v predtuchu toho, že sa už asi nedostaneme ani späť, otočili sme to a s očami upretými po stranách, či na nás nepadá strom, sme sa vracali. V polovici novej cesty na Beňovú už jeden strom ležal a to pred tým, keď sme išli hore, tam ešte nebol. Dušan Kacvinský naštartoval pílu a zatiaľ čo som ja a Janko Bartek dávali pozor, či niečo nepadá, Dušan odvetvil a rozpílił spadnutý strom a potom sme spoločnými silami asi 5 m dlhý klát odgúľali z cesty a rýchlo preč. No to nám nestačilo a vybrali sme sa ešte na Kokavský most. Hneď za odbočkou z L. Kokavy na Podbanské nás zastavila polícia a pustili nás, až keď sme vysvetlili kto sme a prečo chceme ísť hore.

Ako sme vchádzali do lesa cestou na Podbanské, po ceste už boli popadané prvé stromy, ktoré odpratávali hasiči. Nám sa ešte podarilo dôjsť k odbočke na Kokavský most, no 20 m úsek medzi hl. cestou a bufetom bol kompletne zavalený vyvrátenými stromami. Ani sme sa nestihli poriadne v tom daždi s Jankom Bartekom porozhliadnuť a keď sme sa rozhodli, že by bolo dobré ešte dnes poobede (bolo myslím okolo 17,00 h.) tento úsek sprejazdiť a mohol by to urobiť Dušan Kacvinský, ten už bol preč a po telefonáte, že kde je, nám len

oznánil, že už išiel po LKT a chlapov a že za chvíľu sa vráti. Vrátil sa, cestu sprístupnil ešte v ten večer, za čo mu chcem aj touto cestou poďakovať. V piatok t. j. 16. 5. a počas nasledujúcich dní prebiehali činnosti, ktoré za takýchto okolností dokáže zvládnuť len profesionál – teda lesník. V prvom rade bolo treba zistiť rozsah kalamity a zároveň sprístupniť cesty, ktoré boli zavalené popadanými stromami. Obidve činnosti sa nám podarilo spoločnými silami zvládnuť viac menej už v prvých dňoch po tejto udalosti. Dôležité cesty boli sprístupnené (a to tiež hlavne vďaka p. Kacvinskému) a odhadovaný rozsah kalamity po vykonaných pochôdzkach v spolupráci lesníka p. Droppu, OLH p. Barteka a mňa bol stanovený cca na 30 000 m³. Čo by malo nasledovať ďalej? No predsa začať túto kalamitu spracovávať. Ale ako? Rozhodnúť sa bolo nutné čo najskôr, lebo tak drevo ako aj potraviny sa môžu časom znehodnotiť!

Dňa 20. 5. 2014 sa uskutočnilo mimoriadne zasadnutie výboru, kde som členov výboru informoval o rozsahu kalamity a s možnosťami jej spracovania. V zásade platí, že ako prvé by sa mali začať spracovávať väčšie – súvislé kalamitné plochy s hrubšími stromami a neskôr roztrúsená kalamita po porastoch. Takéto veľké – súvislé kalamitné plochy máme dve. Jedna v oblasti Páleníc o objeme kalamity cca 5 000 m³ a druhá v okolí lúky a chaty na Trsteníku o objeme cca 7 000 m³. Rozhodnutie bolo pre tieto dve lokality jasné – harvester (ťažbový stroj, ktorý strom spíli, odvetví aj popíli na sortimenty). Dňa 23.5. boli podpísané zmluvy na spracovanie kalamity na týchto lokalitách s firmou Lesotrans s.r.o. a k 27. 6. t. j. cca mesiac po začatí prác bolo na uvedených lokalitách spracované cca 10 000 m³. Denný výkon a to aj vrátane sobôt a nedeľ predstavuje do 200 m³! (klasicky – pilčík, kone, LKT – by nám to trvalo mesiace). Okrem samotného spracovania kalamity nám harvester na lokalite Pálenice pomohol uvoľniť aj cestu na Krivul'u. V akcii máme teda dva hrvestery a dve vývozné kolesové súpravy, ktoré vyvážajú sortimenty (2 – 4 m kláty) z kalamitnej plochy k odvozejnej ceste odkiaľ sa už potom odvážajú kamiónmi k odberateľom.

Množstvo cca 8 000 m³ pripadá na roztrúsenú kalamitu resp. sústredenú na menších plochách v lokalitách Pálenice, Pliešok, Dúbravy, Sihly, Beňová, Poddľhá, Sekanisko. Tieto lokality boli rozdelené na určité výrobné celky, v ktorých tiež na základe zmlúv spracovávajú kalamitu skupiny Dušana Kacvinského, Karola Fabiana, Dušana Jančušku, Mareka Porubäna a Milana Porubäna. Uvedené pracovné skupiny spracovali k 27.6. cca 5 000 m³, z toho skupina p. Kacvinského 3 000 m³.

No a cca 10 000 m³ kalamity čaká na spracovanie v nepomerne ťažšie prístupnej oblasti Kotlovej. K tejto kalamite sa musíme najprv „prebojovať“ spracovaním plochy okolo Trsteníka. Predpokladám, že so spracova-

ním kalamity na Kotlovej začneme v priebehu mesiaca júl.

Toto tempo spracovania kalamity si vyžaduje aj vysoké pracovné nasadenie od všetkých zamestnancov PSBU vrátane ekonómky Ing. Bartekovej, ktorá k rozsahu spracovaného a odpredaného dreva „spracováva“ aj primeraný objem finančných prostriedkov. V určitých dňoch počas odvozu dreva (čo je skoro každý deň) začíname o 5,30 h. a posledné kamióny odchádzajú z lokalít spracovania kalamity niekedy aj o 19,00 h.

• Harvester pri práci

Denne je to niekedy aj okolo 700 - 800 m³ odvezeného dreva čo predstavuje 20 – 25 plne naložených kamiónov.

Keď to zhrniem, tak za obdobie od 23. 5. do 27. 6., čo je len niečo vyše mesiaca, sa nám podarilo spracovať cca 15 000 m³ a odviezť 10 000 m³. Je to hodne, málo? Ja si myslím, že dosť. A za to si zaslúžia všetci pracovníci PSBU L. Kokava vďaka.

Ing. Vladimír Zubček,
predseda PSBU L. Kokava

• Skládka dreva Pod Trsteníkom

Roľnícke družstvo

Roľnícke družstvo v roku 2014 zasialo 55 ha ozimnej pšenice, 49 ha raže, 46 ha tritikale, 28 ha jarného jačmeňa, 24 ha jarnej repky a 60 ha kukurice.

Jarné práce začali 31. marca, čo je veľmi skorý termín. Sejbu jarných obilnín a repky sme spravili za tri dni. Kukurica bola zasiata 6. a 7. mája. Prvá kosba sa začala 21. mája a jamu č.1 sme spravili za tri a pol dňa s produkciou 10 910 q senáže. Senážovanie bolo ukončené 10.6. Nedostatok zrážok v druhej polovici júna postihlo najviac kukuricu a druhú kosbu tráv.

V apríli bola začatá rekonštrukcia kravína č.1 a kravína č.2. Práce musia byť ukončené do konca

septembra, kým sú kravy na paši. Na túto investíciu bol podaný projekt so žiadosťou o spolufinancovanie z prostriedkov EU. Projekty mali byť vyhodnotené do konca roka 2013, ale ani k 30.6.2014 Poľnohospodárska platobná agentúra žiadosti nevyhodnotila.

V mesiaci máj sa nadojilo 191 860 litrov mlieka pri priemernej realizačnej cene 0,370 € za liter. Na porovnanie v januári bola cena 0,384 € za liter. Denná dávka mlieka v máji bola 6 150 litrov.

Ing. Jaroslav Staroň,
predseda RD

Zrnko múdrosti

Aká roľa, taká úroda.
Aké chotáre, také koláče.
Aké chovanie, také skonanie.
Aké prasa, taký kvik, aký človek, taký zvyk.
Aké remeslo, taký címer.
Aké srdce, taká reč.

Dobrovoľný hasičský zbor obce

Aktivita dobrovoľného hasičského zboru začala prebiehať v priebehu apríla keď ďalší štyria naši členovia DHZO absolvovali základnú prípravu členov hasičských jednotiek, kde im boli vydané osvedčenia na základe oprávnenia vydaného MV SR – Prezidiom Hasičského a záchranného zboru podľa zákona o ochrane pred požiarmi.

V priebehu mesiaca apríla bola skontrolovaná všetka hasičská technika po zimnom období.

V dňoch 3. - 4. mája 2014 sme sa zúčastnili v počte osem členov a starosta obce na 110. výročí založenia SDH v družobnej obci Ludeřovice.

Dňa 13. 05. 2014 sme sa zúčastnili brigády na RD Lipt. Kokava, kde DHZO s hasičskou technikou vyčistil silážnu jamu pred jej asfaltovaním.

DHZO – Lipt. Kokava, DHZO Pribylina, DHZO Vavrišovo a DHZO Jamník sa dňa **10. 05. 2014** zúčastnili v obci Jamník – lokalita „JOCHY“ požiarneho taktického cvičenia v súčinnosti s profesionálnym HaZZ v Lipt. Mikuláši.

Dňa **16. 05. 2014** DHZO Lipt. Kokava zasahoval pri povodni – odtrhnutí hrádze na rieke Belá pri odčerpávaní vody zo zaplavenej časti rómskej osady „Pod Brehom“ v obci Pribylina.

• *Odčerpávanie vody počas povodne*

Posledný májový deň sa v obci Vavrišovo vykonala hasičská súťaž (previerka pripravenosti DHZO) nášho okrsku. DHZO Lipt. Kokava sa umiestnil s časom 24,14 sek. na 1. mieste.

V ten istý deň nám urobil radosť aj náš najmladší hasičský kolektív, ktorý sa zúčastnil celoštátnej hry Plameň v obci Veterná Poruba, s umiestnením na 2. mieste.

• *Veliteľka kolektívu mladých hasičov Katka Trepáčová, preberá ocenenie z rúk riaditeľky OR HaZZ, za druhé miesto zo súťažnej hry Plameň.*

V odpoľudňajších hodinách sme navštívili na pozvanie p. riaditeľky Domov sociálnych služieb pre postihnutých mužov. Boli veľmi nadšení že sme sa prišli s nimi porozprávať a poukazovať im hasičskú techniku, výstroj a výzbroj, ktorú si samozrejme mohli aj vyskúšať. Bol to veľmi veľký citový zážitok, ako len maličkosťou sa dá človeku urobiť veľká radosť.

Dňa 18. 06. 2014 vo večerných hodinách zasahoval DHZO Lipt. Kokava v počte osem členov pri lesnom požiari v lokalite „Zakubovská“ PSBU Pribylina. Predbežná škoda bola odhadnutá na 3 000 €. Uchránené hodnoty 120 000 €. DHZO Lipt. Kokava spolupracoval s DHZO Pribylina, s HaZZ Lipt. Mikuláš a HaZZ

v Lipt. Hrádok. DHZO Lipt. Kokava s technikou CAS 25, L-101 a motorovým čerpadlom HERON, dopĺňal vodou hasičské cisterny CAS 32 jednotkám HaZZ a vykonával činnosť s pracovnými prostriedkami, lopatami a čakanmi, aby sa zabránilo rozširovaniu požiaru.

Dňa 22. 06. 2014 sme sa zúčastnili XIII. ročníka Okresnej hasičskej ligy 1. kola v kat. mužov v obci Važec. DHZO Lipt. Kokava sa umiestnil na **2. mieste**.

Koncom júna sme podali žiadosť o pridelenie hasičského automobilu CAS 32 – TATRA 148 pre dobrovoľný hasičský zbor obce. Doposiaľ prevádzkované hasičské auto CAS 25 L-101 je v súčasnosti v ťažko pojazdnom stave z dôvodu skorodovanej nádrže vodnej cisterny, z ktorej neustále vyteká akumulovaná voda. Výmena nádrže je finančne náročná, podobne ako celkové udržiavanie starého auta v prevádzkyschopnom stave. Nakoľko v súčasnosti hrozí neustále zvýšené riziko vzniku požiarov v oblasti Horného Liptova a južných svahov Západných Tatier, požiadali sme o pridelenie uvedeného hasičského automobilu na naše podmienky.

V rámci akcie Juniáles sme sa zúčastnili ukážky DHZ a v spolupráci so starostom obce sme zabezpečili cestou OR HaZZ v Liptovskom Mikuláši ukážku techniky a pre deti očakávanú penu.

Vo večerných hodinách členovia výboru DHZO a starosta obce zablahoželali nášmu členovi zboru **p. Štefanovi Vrbičanovi** k jeho **životnému jubileu 70. rokom**. Je to človek, ktorý najväčšiu časť svojho života venoval hasičom v okrese Lipt. Mikuláš. V príjemnom posezení sme mu odovzdali spomienkový darček a plaketu. Ku krásnemu životnému jubileu mu ešte raz blahoželajú členovia a funkcionári DHZO Lipt. Kokava.

*Prajeme Ti Štefan,
veľa zdravia, šťastia,*

*Božieho požehnania a rodinnej pohody
v kruhu svojich najbližších ako aj v rodine hasičov.*

Jaroslav Majer
predseda a veliteľ DHZO

Voľby do Európskeho parlamentu 24. mája 2014

Celkový počet osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov	824
Počet voličov, ktorým boli vydané obálky	82
Počet odovzdaných obálok	82
Počet platných odovzdaných hlasov spolu	81

Počet platných hlasov odovzdaných pre každé politické hnutie alebo koalíciu:

- SMER – sociálna demokracia	44
- Komunistická strana Slovenska	6
- Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana	6
- Strana zelených	4
- OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti	4

Eva Slivková, podpredseda VK

Niečo pre gazdinky

Cordon bleu na grile:

Kuracie prsia narežeme, (vytvoríme kapsu), **osolíme** a **okoreníme**. Do kapsy vložíme plátok **šunky**, plátok **syra**, lístok **bazalky**, **sušenú paradajku** a štipku **tymiánu**. Ak máme iné mäso, (pliecko, stehno, morčacie

prsia) narežeme väčšie tenšie rezne, tiež ich okoreníme, osolíme, naklepeme, naplníme a preložíme. Naplnené mäso spojíme minimálne dvomi kovovými ihlicami a zľahka pretrieme olejom. Rozpálime drevené uhlie. Keď nad roštom udržíme roztvorenú dlaň cca 3 sekundy a uhlie obelie od tvoriaceho sa popola, môžeme začať grilovať. Pri grile s vrchnákom bude grilovanie trvať cca 8 min. Z každej strany 2 x po 2 min. Pred koncom grilovania mäso potrieme **grilovacím olejom**. Na doske vytiahneme ihlice a mäso ostrým nožom šikmo rozkrojíme. Ako príloha sú ideálne **americké zemiaky** a ak spravíme aj **holandský šalát**, záhradná slávnosť začína. Variácie náplne: **šampiňóny**, **šunka**, **tymián** - alebo- **kyslá kapusta**, **klobáska** -alebo- **praženica** so **špenátovými listami** a **cesnakom** -alebo- **vlastná fantázia**, tá chutí často najlepšie...

(R.r. prevzaté z internetu)

Jubilanti

V mesiacoch apríl – jún 2014 sa dožili významných jubileí títo občania:

65 rokov:

- Elena Bartošová č.d. 15
- Mária Šuňavcová č.d. 293
- Magdaléna Hájková č.d. 61

70 rokov:

- Milan Fronko č.d. 107
- Ivan Porubän č.d. 306
- Štefan Vrbičan č.d. 4

75 rokov:

- Margita Porubänová č.d. 90
- Blažena Gajdošová č.d. 258

80 rokov:

- Želmíra Jurčová č.d. 408
- Jiří Magát č.d. 323

85 rokov:

- Oľga Oravcová č.d. 235
- Emília Rúčková č.d. 21

*Nablízku spieval niekto piesenku
a jeseň žitia utkala v našej tvári priesvitnú košieľku,
je čas – zaspievať pieseň vďaky
i za ten život krivoľaký,
po ktorom bolo treba veľa krát prejsť.
Dnes však už budeme len spomínať...*

*Všetkým jubilantom blahoželáme a do ďalších rokov im
prajeme veľa zdravia a spokojnosti.*

Praje obecné zastupiteľstvo.

Promócia

**Konečne sa splnil vytúžený sen...
V rukách držíš diplom a srdce máš plné
očakávania.**

**Tak neváhaj a vykroč správnym smerom do sveta,
ktorý sa nazýva Život.**

**Tento rok ukončili štúdium na vysokej škole a boli
slávnostne promovaní:**

*-Ing. Anna Kapitáňová
Technická univerzita v Košiciach*

*-Ing. Jaroslav Vrbičan
Technická univerzita Zvolen*

*-Ing. Patrik Tyrpák
Technická univerzita vo Zvolene*

*-Mgr. Kristína Gašparovičová
Univerzita Komenského Bratislava*

*-Ing. Denisa Porubänová
Žilinská univerzita Žilina*

*-Ing. Martin Mudroň
Technická univerzita v Košiciach*

*-Ing. Michal Krajčí
Žilinská univerzita Žilina*

Opustili nás

V mesiacoch apríl – jún 2014 zomreli títo občania:

- Ladislav Porubän č.d. 371
- Mária Glosová č.d. 130
- Vladimír Valientka č.d. 375
- Kristína Durišová č.d. 55
- Miroslav Jurčo č.d. 403

Smútočný zástup ľudí šiel pomalými krokmi.

Opúšťať al slnečný svit, známych, domy...

Uctíme pamiatku našich blízkych!

Nech lupienky kvetov hovoria za nás.

K chryzantémam pridajme sviece lásky,

ktorú časť nezobral, je navždy v nás.

Cestou domov sa pozrime, či ešte sviečka svieti,

či nezhasol jej plameň, či ešte plápolá...

Spomíname.

R.r.

Oznamy

Obec Liptovská Kokava oznamuje, že v súčasnosti sú v obecných nájomných bytovkách č. 492 a 493 voľné byty (2 jednoizbové a 3 dvojizbové). Obec ponúka tieto byty na prenájom.

Oznamujeme občanom, že biela technika (chladničky, práčky, televízne prijímače a pod...), sa nesmie uskladňovať pri budove Obecného úradu Liptovská Kokava !!!

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Liptovská Kokava

Tento príspevok uverejňujeme pri príležitosti 70. výročia vzniku SNP ako prejav úcty a vďaky partizánom, ktorí obetovali za našu slobodu to najcennejšie – vlastné životy. Staršej generácii pre oživenie pamäti na kruté časy počas bojov v SNP, tým mladším predkladá svedectvo o SNP a bojoch partizánskeho oddielu Vysoké Tatry v okolí našej obce.

Jedno z prvých partizánskych stredísk bolo vytvorené v Tichej doline, kam sa všemožnými cestami dostali antifašisti, vojnoví zajatci, ktorí zutekali z transportov a nepriateľských zajateckých táborov. SNP našlo Tatry a podtatranské obce v plnej pripravenosti. Organizátori povstania sa tak mohli oprieť o oddaných občanov v Liptovskom Hrádku Ľudovíta Gereka, v Liptovskom Mikuláši Rudolfa Sokola, v Liptovskej Kokave Adama Porubäna, v Pribyline Jána Juríka atď. Podhorské obce a tatranské lesy sa stali základňou a prístrešom pre partizánov.

Začiatkom septembra 1944 sa z antifašistov, zajatcov a dobrovoľníkov vytvoril silný partizánsky oddiel Vysoké Tatry pod vedením Vasil Achmadulina. Komisařom oddielu sa stal Leonid Leonov, náčelníkom štábu Anatolij Barabáš, zástupcom veliteľa Štefan Morávka, veliteľom 1. roty Aurel Grešo, veliteľia čiat Matej Belluš, Michal Taragel' a Ján Medvecký. Veliteľom 2. roty Ladislav Beňo, veliteľia čiat Matej Uličný, Gabriel Kubančík a Vojtech Bílik, veliteľom prieskumnej čaty Alexander Lúčan, spojka Daniel Vrbičan, lekári Zoltán Brüll a Ernest Bustín. Od 4. novembra 1944, keď bol zastrelený veľ. štábu Barabáš, za nového veliteľa bol zvolený Ladislav Beňo.

Oddiel mal do 200 bojaskopných príslušníkov a v podtatranských obciach desiatky spoľahlivých pomocníkov. Do bojov v tomto oddiele bolo zapojených veľa dobrovoľníkov, partizánov z našej obce:

Grešo Aurel nar. 12.9.1918	Benček Vladimír 11.9.1926
Strnisko Matej 4.9.1919	Bartoš Daniel 3.1.1926
Grešo Štefan 2.5.1916	Grešo Rudolf 26.11.1912
Uličný Matej 20.9.1919	Grešo Miloslav 10.2.1922
Taragel' Michal 14.9.1921	Grešo Eugen 12.7.1926
Ružomberka Štefan 18.4.1919	Jančuška Ján 23.9.1920
Bačík Martin 23.10.1922	Petrík Rudolf 23.4.1922
Benček Martin 11.7.1923	Fronko Daniel 19.8.1919
Petrík Ján 22.12.1920	Bolčíš Július 20.3.1919
Nemsila Rudolf 20.2.1919	Bartek Daniel 21.7.1923
Cholvad Štefan 1.10.1917	Vrbičan Vladimír 4.4.1927
Jurčo Martin 10.10.1922	Dzurek Ivan 4.2.1926
Rysuliak Štefan 3.4.1919	Uličný Štefan 11.5.1924
Taragel' Miloš 1.10.1919	Stano Štefan 19.10.1928
Vrbičan Rudolf 6.8.1921	Uličný Ján 20.12.1927
Vrbičan Daniel 3.12.1925	Porubän Štefan 16.5.1926
Krupa Štefan 2.9.1923	Taragel' Martin 15.10.1927
Vrbičan Matej 11.2.1908	Vrbičan Brano 31.3.1924
Belluš Michal 28.9.1908	Duriš Matej 5.9.1924
Jurčo Matej 15.12.1919	Choma Daniel 31.12.1916
Fronko Rudolf ml. 18.2.1924	Belluš Matej 24.2.1919
Oravec Ján 3.7.1923	Bartek Adam 8.1.1923
Sermek Ondrej 1.3.1924	Porubän Adam 19.1.1910
Duriš/Rác/ Ján 21.10.1922	Šed'ó Michal 25.12.1922
Bolčíš Štefan 1.4.1921	Porubän Ján 27.1.1915

Fronko Vladimír 7.12.1927	Šuňavec Martin 6.8.1909
Rysuliak Ján 5.7.1924	Ovčiarková Zuzana 30.6.1893
Porubän Adam/Brk/ 6.8.1920	Sajdoch Michal 20.10.1914
Ružomberka Ján 1.3.1923	Jurčo Martin 9.12.1920
Koreň Adam 16.7.1920	Ovčiarka Matej 13.7.1893

Tento partizánsky oddiel zo svojich horských pozícií zasadzoval tvrdé rany hitlerovskej vojnovnej mašinérii v strategicky veľmi dôležitej tzv. štrbskej úžine medzi Nízkymi a Vysokými Tatrami. V bojoch o prísunové a ústupové trasy partizánsky oddiel vyradil značnú časť živej sily protivníka, a to: 626 nepriateľských vojakov a dôstojníkov, zničil 4 tanky, 5 obrnených transportérov, 11 diel, 5 mínometov, 29 nákladných aut, 3 lietadlá. Vyhodil 3 nepriateľské transporty a 5 mostov.

Takmer 30 krát napadli hitlerovci tento oddiel a hoci mali neraz viacpočetnú prevahu, nepodarilo sa im ho zničiť, ani podlomiť bojovú morálku jeho príslušníkov. Zo stretov vychádzali partizáni víťazne. Na tom má nemalý podiel aj podtatranský ľud a jeho všestranná pomoc. Tak oddiel úspešne odrazil nepriateľa pri Smokovci, Važeckej Chate, Červenom kúte, prepadli hitlerovcov na Štrbskom Plese, dobyli letisko Mokrad', odrazili trestnú expedíciu na Pribylinu a Dovalovo, rozprášili jazdecký batalion na Kokavskom moste a vo Važci. Vysekali sa zo zradného prepady na Grúniku, pod Suchým Hrádkom a na važeckých lúkach. Žiaľ aj spravodlivé vojenské víťazstvá sa vykupujú krvou. Na Grúniku a na širokom úpätí Kriváňa a Tatranskej magistrály ležia mnohí skvelí partizáni, ktorí prišli o svoje životy v týchto ťažkých bojoch SNP ako napr.:

Štefan Morávka, Ján Rašo, Anatolij Barabáš, Pavel Bílek, Josip Skorobogatyj, Štefan Ružomberka, Vasil Siročenko, Matej Majzlík, Ján Zavadský, Konrád Kopilov, Ladislav Kunrád, Štefan Šefer, Emanuel Hríbal, Ján Tréger, Vasil Trojmov, Štefan Krajíček, MUDr. Zoltán Brüll, Stupnikov, Beskromnij, Ján Lučanský, Peter Petrovič, Ondrej Paľko, Ján Ilavský, Štefan Vachramejev, Ing. Ján Singer, Bruno Hahe.

Z našich obyvateľov na bojiskách v druhej svetovej vojne padli:

Július Bolčíš, Matej Choma, Ján Cholvad, Štefan Oravec, Anton Porubän, Štefan Ružomberka, Daniel Duriš, Ján Poruben, Ondrej Petrovič. Maloletý Eugen Bačík zomrel na následky zranenia spôsobeného výbuchom. Nezvestný Martin Jurčo bol vyhlásený za mŕtveho.

Naša obec Lipt. Kokava zohrala v tomto období veľkú úlohu. Nie nadarmo si ju Nemci vo svojich mapách označili červeným krúžkom, čo signalizovalo „Achtung Partisanen.“ Nemýlili sa. Mnohí Kokavci bojovali v horách, a tí čo zostali v dedine pomáhali partizánom po každej stránke. Nemci o tom dobre vedeli a nezabudli občanom pri každej príležitosti s nenávisťou pohroziť „Alles Partisanen“. Po stálych neúspechoch sprísnil nad dedinou dozor. Vydali ultimátum, že každého partizána, ktorý sa v dedine objaví, musia ihneď nahlásiť na orťskomando v susednej Pribyline. Ak sa tak nestane, dedinu vypália.

Pri dome Ovčiarkovcov, ktorý Nemci nazvali partizánskym hniezdom, sa striedali stráže od večera do rána. Stalo sa niekoľkokrát, že Nemci sedeli v letnej kuchyni na dvore a partizáni prišli do obchodu, ktorý bol v prednej časti domu.

Nemci chceli za každú cenu vypátrať partizánov aj takouto provokáciou:

Do dediny často chodievala po potraviny partizánka Irena Bustinová, manželka lekára. Aj v ten deň ostala nocovať u Ovčiarkov. Spala v jednej izbe s Elenou Ovčiarkovou, keď o polnoci ich zobudil silný buchot na dvere. Elena bežala otvoriť a zvonku sa ozval drsný hlas: „Öffnen Sie!“ „Nemci!“ blysko jej hlavou, „čo s Irenou?“ Ešte jedno zabúchanie. Do chodby vrazili traja ozbrojení muži. Dvaja v slovenských uniformách, tretí v koženom kabáte. Elena ich voviedla do kuchyne, usadili sa a začali rozprávať po slovensky, rusky i po nemecky. „Kto sú?“ prebleslo hlavou Elene, „Nemci či partizáni?“ Vojak v koženom kabáte začal s úsmevom rozprávať, že už druhý deň idú z Nízkyh Tatier a nesú správy pre Partizánov do Vysokých Tatier. Treba im len zistiť, kde sa nachádzajú. Predpokladá, že im Elena v tom poradí. Po dlhej vrave vytiahol druhý fotografiu a položil ju pred Elenu: „Poznáte ich?“ spýtal sa. S úžasom sa na ňu zadívala. Hľadelo z nej plno známych tvárí. Všetko partizáni, ktorých poznala.

Vtom vstúpila do kuchyne jej matka, vzala fotografiu a na vojakovu otázku pevne odpovedala: „Týchto sme nikdy nevideli! Partizáni u nás neboli od jesene.“ „Ale iste poznáte Leonova, Achmadulina, Velička a Makarova. A či nie?“ pýtal sa jeden z nich. „Tie mená poznáme, ale títo nikdy u nás neboli!“ držala sa Elenina mama. „Škoda, že nám neviete poradiť. Zostaneme tu do rána v dedine a prezvieme sa,“ rozhodne gardista. „Neradila by som Vám ostať v dedine,“ osmelila sa Elena. „Každú chvíľu môžu prísť Nemci a ráno Vás aj tak musíme nahlásiť na ortskomandatúre, také je nariadenie,“ dodala Elena. Teraz už bolo isté, že táto komédia mala byť pascou na dedinu. Rozhodli sa túto nočnú návštevu nahlásiť na ortskomande v Pribyline. Adam Fronko-Koreň s Elenou vyrozprávali celú príhodu a žiadali aby nemeckí vojaci prišli do Kokavy urobiť poriadok. Vtedy veliteľ povedal po nemecky pobočníkovi: „To boli naši.“ Adam s Elenou dobre rozumeli a obom sa uľavilo. Až popoludní prišli do dediny nemeckí vojaci. Ľudia ich zaviedli k domu, kde boli skrytí údajní partizáni. Nemci obstáli dom a traja hrdinovia o chvíľu vyšli so zdvihnutými rukami. Vojaci im zviazali ruky a odvedli do Pribyliny. Za dedinou im však ruky rozviazali, ponúkli ich cigaretou a hlučne sa spolu bavili. Nemci viac tento pokus neopakovali.

O tom, že to s vypálením dediny Nemci mysleli vážne, svedčí aj táto skutočnosť:

Rozviedka vedená Danielom Vrbičanom na saniach prichádza do Lipt. Kokavy a pred dedinou dobehli 4 partizánov z oslabenej Veličkovej brigády. Šibalstvom a dobrou náladou upútal na seba pozornosť mladý partizán Nikolaj Stupnikov. Cestou si pospevoval, veľmi sa mu zapáčila jazda na saniach-detská radosť. Začal strieľať z pištole koňom ponad hlavy. Kočiš spomalil. Daniel ho pokarhal a chcel vysadiť zo saní. Upokojil sa, ale stále

dobiedzal, aby kočiš hnal kone rýchlejšie. Prišli do Kokavy, pozoskakovali zo saní a sadli za stôl v krčme u vdovy Vrbičanovej. Pristúpili k nim Kokavci a upozornili ich, že na dolnom konci je čata Nemcov. Temperamentný Stupnikov už aj bol pripravený do boja. Upokojil ho rozvážny Daniel a nariadil, aby ho tu počkali, že ide preveriť situáciu. Rýchle sa preobliekol do civilu, strčil do vrečka granát a pištoľ a s Adamom Koreňom vykročili dolu dedinou.

Na dvore Michala Uličného pozerá nemecký oficer sane, ktoré mu chcel odobrať. Gazda sa s ním háda, vykrúca sa nechce prísť o ne. Pristúpil k nim Daniel, zamiešal sa do rozhovoru a navrhuje mu, že vie o lepších saniach, nových, pekných a volal ho, aby sa šiel na ne pozrieť. Dal sa nahovoriť. Ako tak kráčajú ulicou, prezlečení partizáni idú popri oficerovi z jednej i druhej strany. Zrazu vytiahnu a namieria na neho pištole so slovami: „Hände hoch!“ A berú ho do zajatia. Stupnikov zatiaľ nezaháľal a ako sa dozvedel, že v dome u Uličných je sedem esesákov, ktorí boli do Kokavy vyslaní ako ubytovatelia, nečakal na ďalšie rozkazy a hnal sa dolu dedinou. Nečakal ani, kým jeho kamaráti obstúpia dom, ale vtrhol do miestnosti, v ktorej boli hitlerovci. Vyzval ich, aby sa vzdali. No spoza pece zarachotil smerom na Stupnikova výstrel. Stupnikov stiahol spúšť a strieľal do Nemcov, strieľal, pokiaľ vládol. Zrazu sa mu nohy začali podlamovať. Prešiel neistým krokom cez pitvor a krič: „Danuša ja ranen!“ a padá na zem. Vzali ho pod pazuchy a odniesli do bezpečia. Zatiaľ partizáni hniezdo hitlerovcov zlikvidovali. Fašistické velenie vyslalo proti Kokave trestnú výpravu. Zapálili dom, v ktorom bol prepád. Mladý Stupnikov zraneniu podľahol. Previezli ho na Podbanské a tu ho s poctou pochovali.

Dňa 24. januára 1945 bola asi posledná nemecká akcia v Lipt. Kokave. Pokúšali sa ešte nemecké jednotky dostať do Kokavy, ale v Pribyline boli napadnutí partizánskou jednotkou. Dňa 28. januára obsadil dedinu partizánsky oddiel Vysoké Tatry a viac nemecké jednotky do dediny nemali prístup. Kokavčania si konečne vydýchli. Prví československí vojaci prišli do dediny 31. 1. 1945 z Hýb a od tohoto dátumu sa traduje oslobodenie obce. Dňa 13. februára 1945 prišiel do dediny generál Bohumil Boček, štábný kapitán Prochádzka a poručík Koval. Na školskom dvore ich privítal event. farár Martin Abrahám. Generál Boček tlmočil poďakovanie generála Ludvíka Svobodu za hrdinskú pomoc občanov Kokavy v boji proti fašizmu. Fotografia v knihe str. 108.

Nastal čas normalizácie vtedajšieho okresu Lipt. Hrádok a podtatranské obce si volili členov národného výboru. Dňa 14.2.1945 boli do národného výboru Lipt. Kokavy zvolení títo členovia:

Predseda - Adam Porubän - stroj. zámočník r.n. 1910
 Podpredseda - Ján Dzurek - kováč 1896
 Tajomník - Martin Abrahám - event. farár 1904
 Zásobovací referent - Štefan Ovčiarka - študent 1919
 Kultúrny referent - Michal Kušnier - evan. učiteľ 1909
 Zaisťovací referent - Štefan Grešo - tesár 1916
 Pokladník - Matej Vrbičan - robotník 1908
 Členovia: Matej Ovčiarka 1893, Matej Grešo 1882, Michal Belluš 1908, Ondrej Glos 1891, Matej Uličný

1919, Matej Strnisko 1919, Juraj Uličný/Bobuliak/ 1897, Michal Uličný u Duriša 1904, Ján Golias 1891, Ján Choma u Šípky 1906 Martin Bačík 1898.

Náhradní členovia:

Ján Taragel 1904, Martin Strnisko 1908, Martin Jurčo /Kušík/ 1896, Ján Slivka /Hoľo/ 1899 a Martin Bolčíš 1909.

Príkladným šíriteľom odkazu SNP, organizátorom pravidelných každoročných osláv SNP na Podbansku, iniciátorom vybudovania 52 pamätníkov padlých spolubojovníkov v SNP v oblasti Vysokých Tatier a Liptova ako aj ústredného pamätníka na Podbansku bol náš rodák **Daniel Vrbičan**. Bol členom Partizánskeho oddielu Vysoké Tatry. Pôsobil ako rozvedčik, zásobovač a míner.

Spomienky na tieto časy zanechali v jeho pamäti silné stopy. Zaznamenal ich v štyroch knihách, ktoré mapovali činnosť partizánskeho oddielu Vysoké Tatry v oblasti Tatier a na ich úpäť. Podieľal sa aj pri nakrúcaní štyroch dokumentárnych filmov s tematikou a odkazom SNP v oblasti Vysokých a Nízkych Tatier. „Pozdrav s kyticou, Pod nami je rodná zem, V krásnom Slovensku a Nepokorení.“ Na našu obec nikdy nezabudol. Mal veľký podiel na plynifikácii našej obce. Česť jeho pamiatke.

- Z histórie osláv SNP na Podbansku. 42. výročie - august 1986 - pred MŠ členovia ZO SZPB L. Kokava so skupinou ženského speváckeho zboru

- 45 výročie – august 1989 pred MŠ členovia ZO SZPB L. Kokava, sprava Ján Porubän-Osmína, Ján Choma, Achmadulin, Achmadulinova manželka, Chazajev-ruský novinár, Emília Porubänová, Ján Porubän, Ján Vrbičan, Miroslav Uličný, Štefan Uličný, Martin Oravec, Michal Bačík, Irena Vrbičanová, Mária Benčeková, Adam Fáber, Daniel Bartoš, Žofia Uličná, Martin Cholvad, Emília Petriková, Ružena Gajdošová, Ondrej Sermek, Ján Nemsila, Martin Oravec, Blažena Gajdošová, Elena Bartošová, Irena Jančušková, Žofia Vrlíková.

Členovia ZO SZPB v Lipt. Kokave touto cestou ďakujú žijúcim občanom, ktorí boli nápomocní partizánskeho oddielu Vysoké Tatry za odvahu, obetavosť a všestrannú pomoc. Pozostalým vyslovujeme obdiv a hrdinstvo ich predkov v SNP. Odsudzujeme a odmietajme všetky pokusy o znevažovanie významu SNP v slovenských dejinách a skresľovanie výsledkov druhej svetovej vojny.

Príspevky čerpané z kníh Daniela Vrbičana-Tatry v boji a odkaze SNP, Ladislava Beňu –Návraty, Archív ZO SZPB L. Kokava.

- Členovia ZO SZPB si 8. mája pripomenuli 69. výročie oslobodenia Československa

Emília Fronková,
tajomníčka ZO SZPB

Školské okienko

Milí žiaci!

Posledný deň v škole pred letnými prázdninami máte určite všetci najradšej a všetci ste ho už túžobne očakávali. Po nedávnych 3-4 náročných týždňoch, keď ste v testoch a ústnych odpovediach dokazovali svoje vedomosti, prichádza Váš zaslúžený čas odpočinku. Myslím si, že nielen pre Vás žiakov, ale aj pre rodičov.

Vychovať dobrého a čestného človeka je naozaj ťažké. Iba dobrý rodič vie, koľko námahy a odriekania to stojí. Okrem pedagogických schopností je potrebný aj osobný príklad, pochopenie ale hlavne láska. Nie je umením ani profesionalitou mať rád len žiakov múdrych, svedomitých, poslušných, ale poslaním učiteľa je mať rád aj žiakov, ktorým sa v škole nedarí, ktorí sú ako živé striebro a pri ktorých aj vlastní rodičia často strácajú nervy a trpezlivosť. Hovorí sa, že bez dobrého učiteľa nie je škola školou, veď žiak trávi v škole s učiteľom viac času ako s rodičmi.

Ďakujem pani učiteľkám v MŠ i v ZŠ za ich prácu a vzájomne dobré medzilidské vzťahy, ktoré prispievajú k pokojnej atmosfére v škole. Moje poďakovanie patrí aj prevádzkovým zamestnancom školy, ktorých práca je pre chod školy potrebná a dôležitá, Obecnému úradu v Liptovskej Kokave ako zriaďovateľovi školy, Rodičovskému združeniu a Rade rodičov, členom Rady školy, Urbariátu v obci, p. M. Glosovi a všetkým rodičom, ktorí ochotne pomáhali škole. Osobne sa chcem poďakovať pani Marike Šuňavcovej a pani Jane Bačíkovej za ich prácu v Rade rodičov počas štyroch rokov. Ďakujem aj pani Vlaste Bartošovej a pánovi Petrovi Taragelovi za ich prácu v rade školy.

Mgr. Mária Díková,
riaditeľka ZŠ s MŠ

• Sústreďení žiaci v zákulisi pred vystúpením na Deň matiek

• Koniec školského roka

V škole sa celkom dobre spí, ale nie cez vyučovanie

Noc v škole je každoročná aktivita v našej škole, ktorá je u žiakov veľmi obľúbená. Organizujeme ju ako rozlúčku s našimi štvrtákmi, ktorí budú už v novom školskom roku žiakmi základných škôl v Liptovskom Hrádku.

23 našich veselých žiakov dorazilo do školy vyzbrojení spacákmi a základnými potrebami na prežitie strašidelnej noci v škole. Deti čakal bohatý program - súťaže na ihrisku i dnu v školskej jedálni, hľadanie pokladu, čítanie z knihy, plnenie bobríkov odvahy, diskotéka, večerné premietanie rozprávky.

Najväčšie prekvapenie prinieslo žiakom nočné hľadanie predmetov, o ktorých sme čítali v príbehu „O Kláre, ktorá sa bála sama spať.“ Vyzbrojení baterkami sa pomocou indícií z tajného papiera, ktoré si mohli prečítať len pri svetle baterky, sa úspešne prebojovali tmavou školou až k pokladom – daným predmetom. Žiaci našli na terase MŠ bábiku, vonku na pieskovisku psíka, na scho-

doch do školskej pivnice plyšového macka a v predsieni školskej jedálne jablko. Naši žiaci nie sú nejakí bojkovia. Úspešne sa popasovali aj s druhou straši-

delnou úlohou. Pani riaditeľka dovolila žiakom presne o polnoci diskotéku s tajnou nádejou, že toto je posledná aktivita na dobrú noc a naši poslušní žiaci už hádam zaspia. Mohla len tajne dúfať. Pohyby na škole boli zaznamenané ešte aj o pol tretej hod. nadržanom miestneho času.

Myslím, že úlohou školy je nielen vzdelávať, ale pripraviť deťom aj zážitky, na ktoré nikdy nezabudnú. Týmto ďakujeme rodičom žiakov 4. ročníka za prípravu občerstvenia pre všetkých žiakov i našim bývalým žiakom, ktorí sa vždy radi vrátia do kokavskej školy a pomôžu, ako to bolo i v tomto prípade.

O 6.30 hodine ráno bol budíček, ktorý prebudil našich spáčov. Pobalili si spacáky, deky a ospalí sa pomaly vracali domov. Po príchode domov si mnohí ľahli do postele. Táto akcia sa žiakom veľmi páčila. Už sa nevedia dočkať ďalšej.

Mgr. Mária Díková,
riaditeľka ZŠ s MŠ

Zoznam žiakov základných škôl II. stupňa, ktorí v školskom roku 2013/2014 dosiahli významnejšie úspechy:

ZŠ Matejovie Liptovský Hrádok

Filip Valientka - september 2013, zlato na Majstrovstvách Slovenska v biatlone;

- február 2014, bronz z vytrvalostných pretekov v Osrblí v biatlone.

ZŠ Hradná Liptovský Hrádok

Tomáš Blahút - 3. miesto okresné kolo Pytagoriády v Liptovskom Mikuláši;

Nikola Blahútová - 3. miesto okresné kolo olympiády v nemeckom jazyku v L. Mikuláši;

Roland Vdovják - 2. miesto obvodové kolo Technickej olympiády v Ružomberku.

Gymnázium osemročné Liptovský Hrádok

Matúš Majstrák - hráč roka 2013 kategórie U-13, Mestský futbalový klub Tatran Liptovský Mikuláš

Podakovanie

Veľké podakovanie patrí organizátorovi 4. ročníka juniálesu p. Miroslavovi Glosovi od všetkých rodičov a najmä našich vďačných detí. Vďaka patrí tiež aj všetkým dobrovoľníkom a sponzorom za skvelé podujatie, ktoré bolo krásnym ukončením školského roku a zároveň začiatkom prázdnin.

Dana Porubánová,
ekonómka ZŠ s MŠ

Slávnostná confirmácia

Dňa 15. 6. 2014 sa konala v Evanjelickom a.v. kostole Slávnosť confirmácie. Confirmačnej prípravy, ako aj samotnej slávnostnej confirmácie sa zúčastnilo deväť confirmandov. Confirmandi potvrdili svoju krstnú zmluvu v slávnostne vyzdobenom chráme.

„Verím a sľubujem!“ Vyznanie viery a sľub vernosti pred celým cirkevným zborom. Slová a chvíľa ktorú si budú dlho pamätať nielen confirmandi, my rodičia, ale aj zúčastnení veriaci na týchto výnimočných službách Božích.

Novým členom CZ ECAV v Liptovskej Kôkave zblahoželal za zbor brat farár Mgr. Mario Činčurák aj zborový dozorca PhDr. Milan Strniško.

Ďakujeme v mene našich confirmandov aj v mene nás, rodičov, za prípravu na confirmáciu a za jej slávnostný obrad bratovi farárovi, služiacim bratom a sestrám, ako aj celému cirkevnému zboru ECAV v Liptovskej Kôkave.

A Vám Bianka, Bibka, Nikolka, Simonka, Marcelka, Jakub, Martin, Roland a Lukáš prajeme, aby každý krok, ktorý v živote urobíte, bol krokom ku Kristovi.

- Vaši rodičia -

Príspevky čitateľov

Vážení občania, priatelia

dovoľte mi začať svoj príspevok citátom z diala najväčšieho slovenského básnika Pavla Országha Hviezdoslava Hájnikova žena:

*„Pozdravujem vás, lesy, hory,
z tej duše pozdravujem vás!
Čo mrcha svet v nás skvári, zmorí,
zrak jeho urknul, zmámila
lož, ohlušila presila:
vy k žitiu privediete zas,
vy vzkriesite, vy zotavíte,
z jatrivých vyliečite rán,
v opravdu priamom, bratskom cite
otvoriac lono dokorán,
a srdečnosť kde odveká,
kde nikdy nevypsela zrada,
bez dotazu, kto on, čo hľadá,
na lono to, hľa, v objem sladký
ramenom láskyplnej matky
pritúliac verne človeka...“*

Z tohto krátkeho úryvku môžeme vytušiť úprimný vzťah našich predkov k svojej prírode, ktorá im poskytovala všetko, čo ku svojmu ťažkému životu potrebovali. Tak, ako je úlohou Pozemkového spoločenstva bývalých urbarialistov zachovať dedičstvo lesov a lúk nášho krásneho chotára, je úlohou poľovníckeho združenia Machy zachovávať a zveľaďovať dedičstvo zveri a vtákov, ktoré v tomto chotári žijú. Našou najvyššou snahou je zanechať našim potomkom to, čo sme získali od našich predkov. A aj keď už náš život zdanlivo nie je taký závislý od okolitej prírody, opak je pravdou. Príroda bez človeka sa zotaví a prežije, človek bez prírody je však odsúdený na zánik. A tak ju nezneužívajme a nedrancujme, ale rozumne využívajme len úroky, ktoré nám môže poskytnúť bez toho, aby utrpela. Dobrý hospodár nepozera na to čo je dnes, ale zúročí svoje skúsenosti z minulosti, aby zabezpečil svoju budúcnosť a budúcnosť svojich potomkov.

Zverili ste túto zodpovednú úlohu na najbližších 15 rokov členom PZ Machy, za čo Vám patrí naša úprimná vďaka. Nezačíname na „zelenej lúke“, ale pokračujeme v diele našich predchodcov, z ktorých už niektorí nie sú medzi nami. Dovoľte s úctou spomenúť našich priateľov Vlada Taragela, Miloša Porubäna, Janka Jurča a Ing. Ondreja Lehotského, ktorí stáli pri vzniku nášho združenia a dlhé roky boli jeho členmi. Naša vďaka patrí aj bývalým členom Ivanovi Mravcovi a Viliamovi Krajčimu st., ktorí vo funkciách poľovného hospodára a predsedu PZ vykonali množstvo užitočnej práce, ale ich zdravotný stav im už neumožňuje zúčastňovať sa života PZ.

Vedomí si svojej zodpovednosti a s úctou a pokorou k dedičstvu predkov, staráme sa o revír a zver so svojim

najlepším vedomím a svedomím. Táto snaha by bola márna bez dobrej spolupráce s PSBU, vedením obce Liptovská Kokava, roľníckym družstvom a tiež s klubom kokavských turistov a lyžiarov. Veď aj keď sme jediné záujmové združenie, ktoré za pozemky platí nemalý nájom, chotár patrí nám všetkým a my musíme nájsť spoločnú reč aby sme mohli naplno užívať jeho možnosti a krásy.

Poľovnícke združenie Machy Liptovská Kokava má v súčasnosti 18 členov. Je potešujúce, že v posledných rokoch prejavili záujem o členstvo viacerí mladí poľovníci. Títo však najprv v priebehu dvoch rokov čakaťskej praxe musia preukázať, že ich ľudské a odborné kvality budú pre náš revír prínosom. Poľovnícky rok začína jarným sčítaním zveri, ktoré nám s priebežným pozorovaním poskytne predstavu o druhu a množstve zveri v revíri. Ako malá lúka neuživí stádo oviec, tak aj úživnosť revíru je obmedzená. Vyššie počty zveri znamenajú nielen zvýšené riziko výskytu chorôb, ale aj nárast škôd spôsobených na lesných porastoch a poľnohospodárskych plodinách. Preto odlovom zabezpečujeme udržateľné stavy. Hlavne početnosť diviacej zveri rapidne stúpa aj napriek intenzívnejšiemu lovu. Čiastočne je to spôsobené miernymi zimami, ale tiež vyššou výmerou kukuričných lánov, ktoré radi navštevujú. Veľký problém pri ochrane poľnohospodárskych plodín predstavuje spôsob ich vysievania okolo lesných porastov, keď sú tieto plodiny zasiate takpovediac až pod prvý strom v hore. Už malé cestisko, ktoré by musel diviak na svojej ceste za kukuricou či pšenicom preskočiť nám dáva šancu na jeho ulovenie. Takto ich môžeme často len počúvať, ako hodujú.

Veľmi stúpli aj stavy medvedí, ich reguláciu nám však neumožňuje platná legislatíva a snahy niektorých mimovládnych organizácií, ktoré profitujú z jeho ochrany. Medveď do našej prírody neodmysliteľne patrí a robí jej veľkú službu v podobe likvidácie kadáverov uhynutej zveri, keďže však nemá prirodzeného nepriateľa, mali by byť jeho stavy regulované tak, ako u ostatnej zveri. Neprijemným sprievodným javom vysokého výskytu medvedí v blízkom okolí obce je aj postupná strata plachosti a čoraz agresívnejšie chovanie pri stretnutí s človekom. Kým pred 10 rokmi stačilo na medveďa posvietiť či osloviť ho, v súčasnosti sa stane, že musíme volať priateľom aby po nás prišli autom pod posed, lebo medveď sa nemieni vzdaliť.

Poľovníctvo je hlavne o práci. Tak aj my ročne odrobíme stovky brigádnických hodín na prácach v revíri, či už pri príprave krmiva na zimu, alebo pri výrobe či údržbe poľovníckych zariadení, ktorými sú napríklad krmelce, soliská, vnaďiská či posedy. Aj tu úzko spolupracujeme s Roľníckym družstvom a PSBU.

Po zime je vždy potrebné vyčistiť a vydezinfikovať krmelce a opraviť poškodené zariadenia. V lete pripravujeme seno do krmelcov a na jeseň dozbievame na poliach kukuricu a zbierame a uskladňujeme jablká.

Vyvrcholením poľovníckej činnosti je lov. Ten, kto si splnil svoje povinnosti v revíri, dostane povolenku na lov. Tak, ako majú svoju sezónu, lyžiari, hubári, či poľnohospodári, majú aj poľovníci obdobia keď lovia intenzívnejšie. Je to hlavne obdobie jelenej ruje, ktoré je spojené s prvými jesennými mrazíkmi a dáva o sebe vedieť hlasným jelením ručaním. Nanešťastie je toto obdobie aj obdobím dozrievania brusníc, kedy sa najlepšie rujoviská na Kotlovej stávajú cieľom nájazdov zberačov, ktorí nie sú z našej obce a nezberajú pre vlastnú potrebu, ale pre zisk. Títo často zostupujú do doliny za šera a s veľkým hlukom, vedomí si prítomnosti medveďov. Nerušia tým len poľovníkov, ale hlavne zver. Klud zažila Kotlová naposledy v roku 2005, kedy bola cesta zavalená po veternej kalamite. Doplatila na to aj chatka, ktorú sme zrekonštruovali a nechali ju otvorenú pre všetkých, dúfajúc, že si návštevníci budú vážiť naše úsilie. Niekoľko rokov tomu tak aj bolo, lenže v poslednom období bola chatka niekoľkokrát poničená zvnútra a nachádzali sme v nej veľký neporiadok a zničený inventár. Preto sme boli nútení ju uzamknúť. Teraz ju však vandali ničia zvonku pri pokusoch dostať sa dnu. Dokonca ju postriekali hanlivými výrazmi. V súčasnej dobe rokujeme s PSBU a turistami o možnosti väčšej rekonštrukcie, nakoľko je chatka už v kritickom stave a nezaslúži si aby sme sa jej vzdali a nechali ju napospas osudu.

Diviacia zver sa intenzívnejšie loví v období splnu mesiaca. Poľovníkovi prejde mráz po chrbte, keď v svite mesiaca rozozná tmavú postavu, ktorá za hroblou či za medzou vyzerá na prvý pohľad ako líška či diviak. Prosíme Vás, ak vás zastihne v prírode tma, neskracujte si cestu cez polia v okolí posedov a používajte aspoň svetlo mobilného telefónu, aby sme Vás včas spozorovali. Znížite tým zároveň aj riziko stretu s medveďmi, ktorých sa hlavne v dobe dozrievania kukurice pohybuje v okolí obce niekoľko desiatok. Tieto zásady dodržiavame aj my pri pohybe v revíri za zníženej viditeľnosti. Niekoľko krát do roka (v zime) organizujeme na diviačiu zver spoločné poľovačky, na ktoré si pozývame aj priateľov. Je to hlavne spoločenská udalosť, kde v príjemnej atmosfére nielen poľujeme, ale si aj pri ohníku posedíme a pobesedujeme. Aj keď sa na spoločných poľovačkách ulo-

ví veľmi málo zveri, naši priatelia sa k nám radi vracajú. My si to niekedy už ani neuvedomujeme, ale krása prírody v okolí našej obce s Vysokými Tatrami a Liptovskými Holami na pozadí je dych vyrážajúca. Počas spoločných poľovačiek je zvýšené riziko vzniku úrazu, pretože nie každá guľka nájde svoj cieľ a môže sa nepredvídateľne odraziť. A aj keď sú všetci účastníci poľovačky v prvom rade poučení o dodržiavaní zásad bezpečnosti, prosíme Vás, aby ste sa v termíne týchto poľovačiek pohybovali len po cestách a vyznačených chodníkoch a boli tolerantní k tým niekoľkým výstrelom, ktoré padnú. Lebo je to nanešťastie tak, že zbraň vydáva hluk a s tým my nič nenarobíme. Používanie tlmičov je zakázané zákonom.

Čoraz častejšie sa stretávame s novým fenoménom, akýmsi druhom safari, keď revír križujú neznáme autá a osvetľujú polia a lúky, čím nielen rušia zver a vyvolávajú podozrenie, ale zároveň porušujú právne predpisy. Aj preto sme sa rozhodli intenzívnejšie využiť svoju právomoc, ktorú nám dáva zákon o poľovníctve a prostredníctvom poľovníckej stráže vykonávať kontroly osôb a vozidiel, pohybujúcich sa v revíri v časoch, ktoré vyvolávajú podozrenie a na miestach, kde je vjazd povolený len so súhlasom PSBU. Zároveň Vás prosíme, aby ste aj Vy boli všímavější a dali nám vedieť podozrivé skutočnosti, pokiaľ takéto spozorujete.

Je veľkou pravdou, že väčšina nedorozumení pramení z nedostatku informácií a slabej komunikácie, preto sme požiadali starostu obce pána Júliusa Porubäna, aby PZ Machy Liptovská Kokava bolo doplnené na portál obce medzi organizácie v obci. Prostredníctvom tohto portálu Vám budeme poskytovať informácie o našej práci a jej výsledkoch.

Ing. Ján Hečlo,
podpredseda PZ Machy

Milí rodáci,

moja manželka a ja sa vždy potešíme ďalšiemu číslu aktualít, ktoré nám pripomínajú našu rodnú dedinu a blízkych, ktorí už nie sú medzi nami.

Je známa pravda, že čím sú ľudia ďalej od svojho rodiska, tým častejšie sa k nemu v spomienkach vracajú.

Ale aby som Vám povedal, kto vlastne sme. Na „Starej dedine“, na jej vyšnom konci, stojí dom s popisným číslom 292, ktorý sa nedávno podrobil opakovanej rekonštrukcii vo svojej dávnej histórii. S tou dávnou históriou tohto domu sa chcem s Vami podeliť.

O tomto dome a jeho histórii som sa prvý krát dozvedel až v ďalekom New Yorku a potom v Clevelande v USA, kde som svojho času pracovne pôsobil na univerzite.

Obzvlášť v Clevelande, kde bola veľká a národnostne silná komunita Slovákov a medzi nimi veľa ľudí z horného Liptova. Prekvapilo ma, ako celé generácie držia pohromade, ako prispievajú svojimi spomienkami do spoločnej kroniky a ako doslova túžia po nových informáciách o starom domove. Dnes už nemusia naši čitatelia cestovať tak ďaleko, aby sa dozvedeli niečo o histórii našej dediny. Pán Mgr. Peter Vítek odviezol pre našu rodnú obec neobyčajne záslužnú prácu svojou publikáciou: Z dejín Liptovskej Kokavy. Nemal som možnosť stretnúť sa s ním, ale ďakujem mu za túto neoceniteľnú prácu pre rodákov Kokavy žijúcich doma a v zahraničí.

Teraz niečo o tej mojej dedovizni, o tom našom domčeku. Po návratoch na Slovensko z Kuby, USA a Moskvy, kde som pôsobil, som stál pred rozhodnutím, či máme zbúrať alebo vzkriesiť k životu doslova zrúcaniny bývalého pamätníka dejín Kokavy. Čitateľom tohto časopisu musím povedať, že tento dom je vôbec najstaršou murovanou stavbou v dedine a po svojich viacerých drevených predchodcoch, ktoré skončili v plameňoch, vyrástol do svojej podoby v roku 1787 - dva roky pred Veľkou francúzskou revolúciou.

Potomkovia našich vystaňovalcov do USA, ktorí sa zaoberali historickými udalosťami starej domoviny svojich predkov, zaznamenávali údaje o ich živote a dianí v ich rodnom kraji.

Dozvedel som sa, že nielen dom s číslom 292, ale aj jeho staršie podoby zničené požiarom slúžili veliacim silovým zložkám, ktoré kontrolovali prechod z Liptova cez Tichú dolinu, a Zakopané do Krakova.

Čo sa týka architektúry tejto stavby, podľa Ing. arch. Lucie Kučerovej, mojej vnučky, museli sa jej stavitelia po viacerých neúspechoch v boji proti požiarom a to v krátkom odstupe po započatí stavby, rozhodnúť pre inú technológiu, ktorá bude účinnejšia proti ohňu.

Zabrániť požiaru, bola potom hlavná požiadavka pri stavbe nového domu. Najvhodnejší spôsob, ako to dosiahnuť, bola obmurovka celého interiéru, vrátane stropu. Na vtedajšiu dobu to bol nový spôsob ochrany

pred požiarom. Vchodové dvere, okná a poklapy boli zhotovené z hrubého plechu ozdobené tepanými kovovými doplnkami. Stropy na pivnici, obytných priestoroch a pôjdach boli v tvare zrezaných pologúl alebo pozdĺžnych poloblúkov. Aby základy uniesli takú ťarchu, bola ich hrúbka v pivnici jeden meter. Pivnica bola z kresaných skál z rieky Belej. Teplota vo vnútri pivnice bola okolo 12 stupňov Celzia v zime aj v lete. Bola vhodná na skladovanie potravín rôzneho druhu.

Zaujímavou časťou domu bol pitvor. V jeho zadnej časti boli kozuby, na každej strane jeden. Na nich gazdiné pripravovali pokrm. Súčasťou kozubov boli, po ich okrajoch, mohutné piliere. Tieto piliere v pôjdovej časti niesli zrezaný ihlan s otvorom v hornej časti pre únik spalín. Táto časť pôjdového priestoru slúžila ako údiareň. Aj tento otvor bol chránený príklopom ktorý sa dal v čase núdze zvnútra zatvoriť. Nad murovanými oblúkmi stropov bola klasická drevená strecha, ktorá v minulosti niekoľko krát vyhorela. Šatstvo a cennosti, ako aj núdzová požíveň zostala na pôjdach a v pivnici zachovaná.

Súčasnú úpravu domu dozoroval môj zať Doc. MUDr. Pavol Kučera, PhD., primár Neurologického odd. Nemocnice sv. Cyrila a Metoda v Bratislave. Spolu so svojou manželkou MUDr. Evou Kučerovou, našou dcérou a Ing. arch. Luciou Kučerovou, ich dcérou, budú dôstojnými pokračovateľmi vo zveľaďovaní tejto historickej pamiatky.

Moja manželka Elena, rodená Porubánová, dala domu charakter rodinného sídla, kam sme sa vždy radi vracali.

Záverom by sme sa radi poďakovali tým, ktorí sa podieľali na poslednej úprave domu a obzvlášť starostovi obce Ing. Júliusovi Porubánovi za obetavú pomoc pri administratívnych záležitostiach okolo úpravy domu.

Nakoniec, želáme Redakčnej rade časopisu hodne úspechov v záslužnej práci v prospech občanov a všetkých čitateľov Kokavských aktualít.

Manželia Ján a Elena Uliční

Prázdninové upozornenie

Nočnou morou väčšiny rodičov či pedagogických pracovníkov sú úrazy detí. Na Slovensku je to viac ako opodstatnené. Na Slovensku zomiera na úrazy približne 100 až 120 detí do 14 rokov. Vo vekovej kategórii 15 až 19 rokov je to dvojnásobok, čo je prvé miesto spomedzi európskych štátov. Aj keď úrazom detí nedokážeme na 100% zabrániť, môžeme ich vo veľkej miere eliminovať. V posledných rokoch je obľúbeným športom bicyklovanie a kolieskové korčule, ktorému sa venujú aj malé deti predškolského veku. Z toho vyplýva nárast počtu úrazov. Najčastejšie ide o zlomeniny, vyvrtnutia, odreniny a úrazy hlavy, pričom obdobie liečby môže dosiahnuť aj niekoľko mesiacov. Priemerné obdobie liečenia napríklad zlomeniny zápästia či úrazu dolnej končatiny je do troch mesiacov, ak nenastanú žiadne komplikácie. Ide však o úrazy, ktoré môžu zanechať trvalé následky. Najzávažnejším úrazom je kraniotrauma - závažné poranenie hlavy a mozgu, od otrasu mozgu až po pomliaždenie či vnútrolebečné krvácanie, ktoré často končí mozgovým opuchom s ťažkými zdravotnými následkami až smrťou. Závažné poranenia hlavy a mozgu často vyžadujú neurochirurgickú intervenciu (vypustenie ložiska krvácania alebo odstránenie časti z kostí lebky) s následnou dlhodobou liečbou a rehabilitáciou. Po takýchto zákrokoch je pacient v takzvanom umelom spánku (liekmi navodená sedácia) s potrebou umelej pľúcnej ventilácie (za pacienta dýcha prístroj) a nie je zaručené, že sa ešte niekedy preberie k plnému vedomiu, v najťažších prípadoch zostáva doživotne v kóme alebo zomiera na rôzne komplikácie súvisiace s jeho stavom. Ak zoberieme do úvahy, že deti pri páde z bicykla majú častejšie úraz hlavy ako dospelí pri rovnakom páde, je potrebné poukazovať na nutnosť používania ochrannej prilby. Cyklistické prilby až v 80% zamedzujú smrteľným úrazom cyklistov. Ročne niekoľko sto detí utrpí vážne úrazy hlavy po páde z bicykla alebo kolieskových korčúl, kolobežky, či skateboardu. Niektoré tieto úrazy končia smrťou a desiatky detí má trvalé následky.

Zabezpečte preto, aby Vaše dieťa nosilo pri bicyklovaní a korčuľovaní vždy prilbu, ktorú bude mať pevne upnutú. Pri bicyklovaní to prikazuje už aj zákon.

MUDr. Adam Porubän,
anesteziológ a lekár rýchlej pomoci
Liptovskej nemocnice s poliklinikou
Liptovský Mikuláš

Úspechy sestier pod vysokou sieťou

Po úspešných začiatkoch pod vysokou sieťou vo volejbalovom klube Tesla Lipt. Hrádok, neskôr ŠKM Lipt. Hrádok pod vedením skúsenej trénerky Ľubomíry Javorníckej, kde Diana Mitrengová získala zlatú medailu v kategórii staršie žiačky na majstrovstvách Slovenska a zároveň bola vyhlásená za najužitočnejšiu hráčku finálového turnaja a neskôr v kategórii kadetky získala postupne 3 krát bronzovú medailu na majstrovstvách Slovenska. Po ukončení strednej školy v Lipt. Hrádku začala študovať na Ekonomickej univerzite a prestúpila do VK Slávia Ekonomickej univerzity Bratislava, kde od roku 2011 získala 2 krát titul majsterky Slovenska, 1 krát víťazstvo v Slovenskom pohári, 2 krát vicemajster Slovenska v kategórii ženy a 1 krát titul majstra Slovenska kategórii junioriek.

Po vzore staršej sestry Diany pokračuje aj sestra Lucia, ktorá po úspešných začiatkoch v Liptovskom Hrádku, kde získala niekoľko zlatých medailí v majstrovstvách stredoslovenského kraja a na majstrovstvách Slovenska starších žiačok 2013 bola vyhodnotená ako najlepšia nahrávačka finálového turnaja. Od sezóny 2013 – 2014 po záujme z VK Slávia UK Bratislava prestúpila do tohto klubu, kde v tejto sezóne vzhľadom k mladému veku získala titul majsterky Slovenska v kategórii junioriek, kadetiek a s družstvom starších žiačok obsadila 3. miesto na majstrovstvách Slovenska. V Bratislave študuje na športovom gymnáziu Ostredky. Lucia je v súčasnosti aj v širšom reprezentačnom družstve Slovenska kadetiek ročníky 1998 – 1999.

Sestry si v tejto sezóne dokonca zahrali aj v spoločnom družstve žien v extraligovom zápase UKF Nitra – Slávia EU Bratislava, Diana na poste smečiarky a Lucia na poste nahrávačky.

Igor Mitrenga

Foto: Ondrej Bobek

Športová rubrika

Z histórie kokavského futbalu

Vážení občania a priatelia športu!

V minulom čísle Kokavských aktualít som Vás čiastočne oboznámil o tom, ako naši mladí chlapi v rokoch 1945 - 47 sa venovali a lepšie povedané hrávali sa s futbalovou loptou všade inde len nie na futbalovom ihrisku a nie registrovane. Niektoré obce mali futbalové družstvá, ktoré hrali registrovane, už za I. republiky ako aj Slovenského štátu. Pre Vašu pamäť spomeniem niektoré z oblasti Horného Liptova (Vavrišovo, Uhorská Ves, Dovalovo, L. Porúbka, Kráľova Lehota a ďalšie) z dolnej časti Liptova. Uvádzam to preto, že u nás v Kokave bol založený športový klub „Kriváň“ 31. januára 1948.

Pre Vašu informáciu uvádzam aspoň niektoré pasáže stanov Klubu:

- sídlo klubu - športový klub ŠK Kriváň
- rokovacia reč - slovenská
- účel spolku - pestovať šport (futbal)

K účelu klubu a jeho činnosti slúžili aj spoločné cvičenia, usporiadanie verejných zábav v obci ako boli divadlá a rôzne iné slávnosti s vyberaním vstupného

- finančné prostriedky boli členské príspevky a dary.

Ako som uviedol futbalový klub bol založený 27.1.1948 na Valnom zhromaždení obce v cirkevnej miestnosti obce (Valné zhromaždenie obce tvorili občania, niečo podobné ako dnes poslanci obce).

Predsedom zhromaždenia bol zvolený p. Michal Kušnier

– riaditeľ evanjelickej školy, overovatelia Rudolf Fronko – Jašo a Ján Košík – obchodník Potravinárskeho družstva, zapisovateľ Ján Klasovitý – učiteľ základnej školy.

Na uvedenom Valnom zhromaždení okrem bodov programu týkajúcich sa života našej obce bol schválený a zahrnutý bod založenie športového klubu obce. Za náčelníka klubu bol zvolený Vrbičan Eugen, náhradníci a členovia boli navrhnutí a zvolení Miloš Fronko, Matej Oravec, Štefan Stano, Ondrej Sermek, Štefan Taragel, Daniel Bartoš.

Jeden z bodov programu valného zhromaždenia bola aj registrácia klubu do SFZ. V ďalšom Ján Klasovitý predniesol návrh na registráciu klubu ako jediný spôsob zdarného športového života v obci. Vysvetlil podrobne príčiny a podmienky registrácie zo všetkých hľadísk. Keďže VZ obce vyslovilo jednohlasne súhlas na registráciu klubu do SFZ technickým prevedením poverilo Jána Klasovitého, ktorý poverenie prijal. Členský príspevok určený na rok 1948 bol 50 Kčs.

Záverom sa vedenia ustanovujúceho Valného zhromaždenia ujal Peter Vrbičan - Kurátor, novozvolený predseda po prečítanej reči vyzdvihujúcej ušľachtilé ciele a snaženia zaželať klubu i celej našej mládeži šťastnú budúcnosť a Valné zhromaždenie ukončil.

Pokračovanie

Ján Malata

Zastaviť Ovečkina nie je sranda

Narodeniny som už prežil všelijako, no na hokejovom šampionáte ešte nikdy. Tento rok som dostal vďaka môjmu Rádiu Expres jedinečnú šancu prežiť ich pracovne, no o to atraktívnejšie – na Majstrovstvách sveta v hokeji v bieloruskom Minsku.

Lukašenko (prezident Bieloruska s diktátorskými sklonmi) to mal vymyslené dokonale. Kontroly prísnejšie ako na letisku, vždy plné štadióny (hoc aj vďaka mladým vojakom, ktorých na menej atraktívne zápasy priviezli plné autobusy), až po ubytovanie pre novinárov na európskej úrovni. Faktom zostáva, že šampionát sa zaobišiel bez vážnejších problémov a jeho organizácia, aj vďaka desiatkam ochotných dobrovoľníkov, dopadla na jednotku.

V Minsku sme sa stretli z našej Kokavy hneď dvaja. Ja a Ľubo Ondráš. Paľo ako reportér Rádía Expres, Ľubo ako redaktor RTVS. Spoločne sme sa stretávali na hoteli, na štadióne, či pri žrebe hokejovej Ligy majstrov, ktorá začne písať svoju históriu v budúcej sezóne aj s našimi Košicami.

Devätnásť šampionátových dní spelo každým dňom k svojmu vrcholu. Veľkolepému finále v 15-tisícovej

Minsk aréne. Pociť, keď tisíce Rusov kričia unisono „Šajbu!“, zamrazí. A napokon to „molodci“ zvládli, Fínom nedali šancu a po víťazstve 5:2 získali titul takmer na domácej pôde. Ihneď, po odovzdaní zlatých medailí, som utekal do mix-zóny, kde novinári s hokejistami robia pozápasové rozhovory. Novinári z celého sveta - všetci sme čakali na jediného: Sašu Ovečkina. Zrazu vybehol spoza rohu a než som mu stačil položiť otázku, preletel okolo mňa na korčuliach po koberci ako Bolt po tartane. Už sa nevrátil. S pohárom pre majstrov sveta letel do kabíny, kde už Rusov čakal s vychladeným šampanským Putin. Zastaviť Sašu, či už v NHL alebo v mix-zóne, naozaj nie je ľahké...

Mgr. Pavel Vrbičan

• Kokavský redaktori Rádía Expres a RTVS v Minsku

Aj Praha má svoj maratón

11.5.2014 presne o 9.00 odštartoval na Staromestskom námestí jubilejný 20. ročník pražského Volkswagen maratónu. Ako každý iný aj tento má presne 42 kilometrov a 195 metrov. O jeho popularite vo svete svedčí aj to, že už od januára bol tento pretek beznádejne vypredaný a preto som veľmi rád, že som sa stihol registrovať už vlni v decembri.

Na štart sa nás postavilo 10.000 bežcov z celého sveta, z toho čisto maratóncov asi 5100. Zostatok tvorili „štafetári“ na 4 x 10,5km a detské kategórie na 3 km. Podmienky na štarte boli pre vytrvalcov teplotne skoro ideálne, „imidž“ počasiu trochu kazil nárazový vietor. Vzhľadom na môj slušný vlaňajší výsledok z Košíc ma organizátori zaradili do sektora „C“ a ten bol asi v polovici „Staromáku“ (tak se mu říká v Praze), štartovné pole sa však natiahlo po ulici Celetná až k námestiu Republiky. Predštartovná atmosféra sa nedá porovnať s tou čo som zažil vo Florencii, ale aj tak super. Chvilka napätia pred štartom, výstrel a v tónoch Smetanovej „Vltavy“ sme už opúšťali námestie. Pražská trať sa kľukatí v blízkosti tej ozajstnej Vltavy, prebieha z jednej strany na druhú, stále však na rovinných úsekoch tak, aby sa bežci vyhýbali stúpaniam a aby bola rýchla a atraktívna.

Prvá časť preteku sa mi bežala super, v pohode som držal určené tempo (4:30 na km) no asi na 33. km začal ozajstný maratón. Postupne sa prejavovala celková

únava a úbytok sacharidov (cukrov), najťažšie to bolo od 38 po 41,5 km, pretože tam bol dosť silný protivietor. Tempo som mal rozbehnuté 3:10:00, napokon z toho v cieľi bolo **3:13:23** ale aj to stačilo na nový osobák. Trošku mi chýbali v príprave nabehané kilometre, neviem, či nabudúce bude snáď lepšie. Zatiaľ každý z absolvovaných maratónov bol pocitovo úplne iný, ale v tom je to krásne a teším sa na jeseň, asi skúsím zase niečo v zahraničí.

Vo výsledkoch môj výkon stačil na celkové 418. miesto, v kategórii muži 45 až 50 rokov som bol 62. z 682 pretekárov a medzi Slovákmi som obsadil 13. miesto z 210 štartujúcich.

Peter Vrbičan

Futbal

Vážení športoví priatelia!

Skončil sa nám futbalový ročník okresnej futbalovej súťaže 2013/2014. Dovoľte mi, aby som Vás oboznámil s účinkovaním nášho FO a zrekapituloval výsledky, ktoré náš oddiel počas tohto obdobia dosiahol. Účinkovanie nášho oddielu a prácu výboru FO môžem hodnotiť veľmi pozitívne. Po postupe do II. triedy sme ako nováčik súťaže milo prekvapili, čoho výsledkom bolo konečné 2. miesto, ktoré nás veľmi potešilo a potvrdilo v tvrdení, že naše mužstvo má svoje kvality, ktoré sa preniesli aj vo

výsledkoch na ihrisku. Veľa nechýbalo a mohli sme postúpiť aj do I. triedy, avšak chýbal nám k tomu mali krôčik. Potešiteľné je, že sme na domácom ihrisku porazili okrem Východnej všetkých súperov a v jarnej časti sme získali body aj na ihriskách súperov. Škoda prehry v Komjatnej a Lipt. Lužnej, kde sme boli herne lepší, ako súper a práve tie body nám v konečnom účtovaní chýbajú, keďže sme zaostali za postupovou Východnou o 5 bodov. Pekné umiestnenie nás potešilo, ale aj zaviazalo, aby sme v načatom trende pokračovali a robili radosť Vám občanom našej obce, ktorí fandíte nášmu mužstvu, pretože v auguste už začína nový ročník súťaže 2014/2015.

Výbor FO pod vedením p. Jaroslava Pozora bude mať veľa práce, aby udržalo súčasnú mužstvo po kope a pokúsilo sa ho ešte skvalitniť a rozšíriť, pretože máme chlapcov, ktorí sú u nás na hosťovaní, ale majú chuť u nás pokračovať. Bude našou prvoradou úlohou ich u nás udržať. Veríme, že sa nám to podarí a naše mužstvo bude aj v budúcej sezóne pokračovať v nasadenom trende a bude robiť radosť nám všetkým.

Na záver môjho hodnotenia, by som chcel v mene svojom, ako aj výboru FO poďakovať všetkým hráčom, trénerovi Jaroslavovi Pozorovi, hospodárovi Miro-

slavovi Porubänovi, Ivanovi Šuňavcovi za prípravu ihriska, Ivanovi Blahútovi, manželom Fidesovým za pomoc v bufete a Ingrid Janekovej za vypisovanie zápisov. Dúfam, že sa v tomto zložení budeme aj naďalej podieľať na úspešnom pokračovaní v načatej práci, avšak nebránime sa ani pomoci iných, ktorí budú mať záujem. Poďakovanie tiež patrí OcÚ Lipt. Kokava, zvlášť starostovi obce Ing. Júliusovi Porubänovi, RD Lipt. Kokava a Urbariátu Lipt. Kokava.

Tento môj príspevok končím so želaním pre všetkých občanov našej obce pevné zdravie a silu do ďalšieho života, aby sme aj my futbalisti Vám mohli prinášať radosť zo života a aby ste nám ostali verní aj v ťažších chvíľach a boli pri nás.

Libor Porubän

Redakčná rada ďakuje Liborovi Porubänovi za pravidelné kvalitné príspevky do Kokavských aktualít a taktiež mu OcÚ ďakuje za aktívnu činnosť vo FO TJ Družstevník Lipt. Kokava.

Turisti na jar

Prvá polovica apríla bolo naozaj aprílové počasie. Bývalo aj slnečno, pršalo, ochladilo sa aj okolo 0°C, padal aj mokrý sneh. Za pohybovými aktivitami sa išlo vtedy, keď dovolilo počasie. V nedeľu 13. apríla dvaja turisti išli za polojasného počasia ešte „na pásoch“ za snehom do Furkotskej doliny a Furkotský štít. Niektorí si zas vyšli do prírody na bicykloch do prírody, obyčajne sa chodí smerom na Podbanské.

Na Veľký piatok, 18. apríla, sa dalo ešte lyžovať v stredisku Jasná, čo bol jeden z posledných dní na lyžovačku a niektorí to tiež využili. Na Veľkonočnú nedeľu sa skupina turistov vybrala opäť na bicykloch do Kôprovej doliny a vracali sa na Podbanské Krivánskou cestou, čo je zväžnica smerom na Podbanské a Tri studničky. Bolo polojasné počasie a popri ceste bola žltá záplava podbeľu. Už tradične si nazbierali tohto kvietku na výborný čaj.

Prvú májovú nedeľu využila skupina štyroch turistov na turistiku do Jamnickej doliny, bolo po daždi a v doline aspoň skontrolovali stav útulne – koliby, o ktorú sa starajú. V polovici mája prišla veterná kalamita a povodne, nedalo sa vyraziť skoro nikde. Aj koniec mája bolo nestále počasie, na víkendy vždy bola predpoveď počasia nepriaznivá, hlásili vždy búrky. Organizovať turistické akcie bolo nemožné.

Prvú júnovú nedeľu /8. 7./ zas skupinka vytrvalých išla na bicykloch do Kôprovej doliny a tréningovo „vybehla“ aj na Temnosmrečianske plesá. Táto prvá polovica júna bola zas s horúčavami až do 34°C. Príroda teda pripravuje naozaj extrémny – máj veterná kalamita a povodne a jún zas extrémne horúčky. Zaujímavé v tejto situácii je tiež konštatovanie, že aj keď tohto roku bolo málo snehu aj v horách, ešte ani v júni pre veľké množstvo snehu sa nedalo vyraziť na Rysy, hoci mali pozvanie od chatára z Chaty pod Rysmi. Koncom júna sa turisti začali viac organizovať, predposlednú júnovú

nedeľu /22. 7./ vyrazili opäť do Jamnickej doliny, kde do „ich koliby“ priniesli nové sekery a hasiaci prístroj. V doline nebola veľká kalamita na chodníkoch, ale predsa bolo treba obchádzať viaceré zvalené smrek. Vavrišovská urbárska časť doliny však „dostala naozaj veľkú ranu“, v zadnej časti doliny spadlo cca 4000 m³ dreva. Turisti vyšli až ku Jamnickým plesám a jeden z nich bol pozrieť Deravú – zaujímavý skalný útvar na bočnom hrebeni s veľkým otvorom, teda ako deravá skala.

V nedeľu na Petra a Pavla /29. 7./ turisti pripravili väčšiu túru. Začali na Čertovici /1238 m n.m./ a po hrebeni Nízkych Tatier po Ceste hrdinou SNP prešli cez Ďumbier /2043 m n.m./ až na Chopok /2024 m n.m./. Túra je náročná na prevýšenie, ale je aj dlhá. Posledný úsek bol náročný aj na psychiku. Fúkal silný vietor, dá sa hovoriť o víchrici, a teplota tým pádom bola nízka. Išlo sa v závere za takýchto podmienok možno aj jeden a pol hodiny. Kamzíky v tomto vetre sa však normálne popásali, mladé sa hrali. Vyzerali však ako strašiaci, nakoľko teraz strácajú akurát dlhú zimnú srst' a boli teda strapatý. Dolu na Liptove bolo normálne letné teplé počasie. Z Chopku však už turisti pokračovali do strediska Jasná kabínkovou lanovkou Funitel.

V letnom dovolenkovom období sa ťažko organizujú väčšie turistické akcie, intenzívnejšie začína činnosť v jesennom období.

Ing. Ľubomír Rúčka,
predseda klubu turistov a lyžiarov

ČIERNA STRÁNKA OBCE

Pohl'adávky:

Dňa 4.6.2014 sa začalo exekučné konanie: Milan Taragel' č.d. 240 na vymoženie pohľadávky za vývoz komunálneho odpadu v sume 55,50 EUR.

Pokuty za voľne pohybujúcich sa psov

V mesiaci jún 2014 bola uložená pokuta majiteľovi psa za priestupok nerešpektovania zákazu voľného pohybu psov: - Ľubica Šuňavcová č.d.425